

4 BÖNDAGEN 1860 OTTESÅNG

<sida1>

4. Böndagen 1860

Ottesångs Text. Ps. 90: 14

Up[p]fyll oss bittida med dine nåd: så vilje vi fröjdas och glade vara i våra lifsdagar. (votum)

I anledning af vår up[p]lästa heliga Text, skole vi på denna Herranom helgade stund eftersinna rätta betydelsen af orden: up[p]fyll oss bittida med din nåd.

Den 90 Psalmen handlar om detta lifvets ovaraktighet och är enligt påskriften författad af Moses, och emedan Gud i sin vrede straffar människan med döden för syndens skull: så ställer [p]salmens författare denna bön <sida2> till Herran: Up[p]fyll oss bittida med din nåd. Och ordet bittida betyder, tidigt d.v.s. i ungdomen, förr än de onda dagar komma och åren nalkas. Moses hade äfven erfarit, huru svårt det är för en gammal människa, att emottaga den tillbudna nåden. Moses var redan 80 år gammal, när han fick höra Guds röst i den brinnande busken. Der visade han liksom andra oomvända människor, sin olydnad och motspänstig[het] emot Gud. Moses ville icke alls gå, dit Herren befalte honom gå. Moses tyckte att det var roligare och lättare, att valla boskapen <sida3> än att föra Israels barn utur den egyptiska tråldomen Han vis[s]te väl, att den sorglösa hopen skulle förorsaka honom mycket bekymmer. Än föregaf han, att hade så låg röst, att den stora församlingen icke skulle höra hans ord. Än åter föregaf han, att Israels barn icke skulle tro hans ord. Men när Herren blef vred så måste Moses lyda, och genom Guds kraftiga under förde Moses lyckligen Israels barn till det förlofvade landet.

Man vet icke precist tiden då Moses skref den [p]salm, som konung David införde i sin [p]salmbok, men det är sannolikt, att Moses skref denna [p]salm i sin ålderdom, då han kände att döden nalkades. Han kände då, att om han redan i sin ungdom hade blifvit up[p]fyl[l]d af <sida4> [[af upprepning](#)] Guds nåd, skulle han hafva bättre användt den korta och oskattbara nåda tiden. Uti den [p]salm, hvarifrån dagens Text är tagen talas mycket om detta lifvets korthet och ovaraktighet. "Lär oss betänka, att vi dö måste, på det vi måtte förståndige varda". Men den som lefver i sin syndasäkerhet tänker icke på döden: utan [r]eser blindt fram i förderfvet ehuru han väl vet, att han icke kan slippa undan döden. Det är icke mången nu för tiden, som har den öfvertygelsen att han blifver salig, när döden kommer: De flesta människor måste tillstå att de icke blifva saliga med ett sådant lefverne, som de nu hafva[.] Men djefvulen inbillar dem, att det måtte väl blifva någon råd, när döden <sida5> kommer. Men Moses kunde alldrig inbilla sig, att det blir någon råd, när döden kommer utan han beder: up[p]fyll oss bittida med din nåd: han kunde icke lita på den bättring, som sker i döds stunden; och derföre kunde han icke up[p]skjuta sin bättring till döds stunden, utan när Herren kallade honom, så gick han, ehuru motsträfvig i början. Och så gjorde äfven David, och

4 BÖNDAGEN 1860 OTTESÅNG

Profeterna; de gjorde alla sina ursäkter, när Gud befallte dem, att gå ut och predika för det ogudaktiga folket, men de måste likväl göra, som Gud hade befallt. Och huru gick det med Profeten Jonas, som icke ville predika för hedningarne i Ninive. Han ville gömma sig undan Guds ansikte, på det han skulle slippa <sida6> predika för hedningarne, och hvarföre ville han icke predika för hedningarne. Jo! han fruktade, att hedningarne skulle slå ihjäl honom, om han på Guds befallning, förkunnade dem den närastående domen, eller stadens förstörande[.] Ty Jonas vis[s]te förut, att Hedningarne hata och för[<döma> överstrykta tecken]följa dem, som fördöma dem. Ty si hedningarne vilja icke höra talas om någon fordomelse, emedan de hafva den inbillningen, att de icke hafva förtjent någon fördömelse. Hedningarne påstå, att Gud icke kan fördöma dem, när de göra hvar man rätt. Om hedningarne kunde få den öfvertygelsen, att Gud måste fördöma alla, som icke <sida7> blifvit i rätter ordning omvända och pånyttfödda, antingen de gjort hvar man rätt eller icke. Om de blott kunde få den öfvertygelsen, att alla oomvända och opånyttfödda måste blifva fördömda: så skulle hedningarne göra bättring, likasom hedningarne i Ninive gjorde bättr[ing] när de hörde, att de skulle snart förgås. Ty si hedningarne i Ninive trodde, att Jonas predikade rätt för dem ehuru hans förskräckliga straffpredikan, icke innehöll annat än hotelser, om den nära förestående domen. Och just därför gjorde de bättring i säck och asko d.v.s. högfärden och grannlåten bort, dryckenskap, och hordoms väsendet bort, syndiga nöjen och <sida8> [<och> upprepning] tidsfördrif up[p]hörde. Der hade ingen tid att spela kort och slå boll om söndagen och för denna bättrings skull skonade Gud den stora staden. Men Profeten Jonas blef ond på Gud, därför, att han var så barmhärtig emot hedningarne.

Men nu tro äfven de obotfärdiga hedningarne, att Gud skall skona dem: de mena, att då Gud skonade de botfärdiga hedningarne så skonar han väl äfven de obotfärdiga hedningarne, som ingen bättring göra. Och hvarifrån hafva de obotfärdige hedningarne fått den Tron, att Gud är nådig och barmhärtig äfven emot dem? Jo djefvulen har inbillat dem, att Gud ingalunda är så sträng, att han fördömer dem, som <sida9> [<som> upprepning] göra hvar man rätt. Men deruti bedraga de sig storligen; ty si Gud låter icke gäcka sig. Gud fordrar, att alla hedningar de må vara döpta eller icke döpta skola omvända sig, och göra bättring: Och detta bör ske ju förr dess häldre. Ty ju längre man skjuter opp med den saken ju svårare blir det. Det är i ungdomen, som bättringen bör ske. Tänk på din skapare i din ungdom förr än de onda dagar komma och åren nalkas, då du varder sägande: de behaga mig icke. Och Moses beder i dagens Text: Up[p]fyll oss bittida med din nåd. <sida10> så vilje vi glade vara och fröjdas i alla våra lefnads dagar. Det är väl sannt, att menniskan icke kan af egen kraft blifva en Christen: Men den utvärtes bättringen kan hon göra: hon kan låta bli att supa [och] svärja: hon kan låta bli att stjåla, hon kan låta bli att hora, hon kan låta bli att vara högfärdig; hon kan låta bli, att spåka ut sig med allehanda grannlåt: hon kan låta bli, att <sida11> [<att> upprepning] spela kort och slå boll, hon kan låta bli att ljuga och

4 BÖNDAGEN 1860 OTTESÅNG

bedraga sin nästa; hon kan låta bli att hålla krog; med ett ord: hon är icke tvungen att öfverlemna sina dödliga lemman i syndens tjenst. Men dermed är icke ännu allan rättfärdighet up[p]fyld; ty om hon också gör den utvärtens bättringen, så återstår ännu allt det som hör till en sann Christendom en sann ånger, en lefvande Tro, som hon icke kan göra sjelf; ty dertill fordras den Helige Andes medverkan. Nu tänker mången hedning hvad hjälper det, att jag gör den utvärtens bättringen <sid12> då jag lika fullt måste fara till Helvetet. Det är bättre, att jag super, horar, svär, snattar går grann, spelar kort och håller mig lustiger. Om jag låter bli allt det der, och ändå icke kan blifva salig: så är min utvärtens bättring ingenting annat än skrymteri. Och ännu större skrymtare blir jag, om jag gör mig botfärdig går och sukkar, eller hänger hufvudet, och lipar: Nej se det gör jag icke. Så tänker och talar den sorglösa menniskan, som häldre går raka vägen fram till Helvetet än att hon skulle vända <sid13> om och stanna i synda[-]loppet. Men Guds hushållning med människosläktet visar oss, att den som vill salig varda, han måste börja med den utvärtens bättringen, och göra allt hvad han kan till sin förbättring: ty Johannes döparen predikade görer bättring, himmelriket är hardt när. Och jag döper med vatten, men efter mig kommer den, som skall döpa eder med den Hel.[ige] Ande och Eld. Och dermed åsyftar hän den hel.[ige] Ande, som Menniskan icke kan <sid14> taga, utan den gifven varder. Alla de, som Johannes döp[te] med vatten till bättring, blefvo sedermera up[p]fylde med den H.[elige] A.[nde.] Och samma nådens ordning hafva vi ännu. Menniskan måste först blifva väckt, och genom väckelsen komma till en sann ånger och dernäst måste hon få lefvande tro. Derföre bad Moses[:] Up[p]fyll oss bittida med din nåd: så vilja vi fröjdas och glade vara i våra lefnadsdagar. Amen! är det nu någon, som gör bättring? är det någon som verkligen känner, att han utan ånger bättring och tro måste blifva evigt olycksalig[. Amen]

—

Original / Merikallios samling / Uleåborgs landsarkiv